

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **P. V.**, zast. JUDr. Klárou Long Slámovou, advokátkou se sídlem Urbánkova 3360/47, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábr. Ludvíka Svobody 12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2013, č. j. 6 Ca 109/2009 - 47,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2013, č. j. 6 Ca 109/2009 - 47, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 13. 3. 2009, č. j. 155/2007-190/TAXI/26, a rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 2. 3. 2007, č. j. MHMP 393566/2006/DOP-T/Ho, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **15 200 Kč** do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Kláry Long Slámové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

Rozhodnutím ze dne 13. 3. 2009, č. j. 155/2007-190/TAXI/26, žalovaný dle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), k odvolání žalobce změnil rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru dopravy, ze dne

2. 3. 2007, č. j. MHMP 393566/2006/DOP-T/Ho, tak, že řízení ve věci porušení § 21 odst. 4 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silniční dopravě“), a § 11 odst. 1 písm. b) a § 14 odst. 3 vyhlášky č. 478/2000 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě (dále jen „vyhláška č. 478/2000 Sb.“), spočívajícího v neoznačení vozidla taxislužby v horní polovině obou předních dveří platným evidenčním číslem, bylo zastaveno a zároveň bylo rozhodnuto tak, že žalobce porušil dne 4. 9. 2006 § 21 odst. 3 zákona o silniční dopravě v návaznosti na § 15 odst. 1 vyhlášky č. 478/2000 Sb. tím, že po ukončení přepravní služby nevydal cestujícím doklad o zaplacení jízdného jako výstup z tiskárny taxametru, za což mu byla uložena pokuta v částce 50 000 Kč. Zároveň bylo rozhodnuto o povinnosti žalobce nahradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 27. 9. 2013, č. j. 6 Ca 109/2009 - 47, zamítl.

Městský soud konstatoval, že rozhodnutím žalovaného byla žalobci uložena pokuta za to, že po ukončení jízdy, v rozporu s § 21 odst. 3 zákona o silniční dopravě, nevydal cestujícím doklad o zaplacení jízdného jako výstup z taxametru. Proto dle městského soudu neobstojí námitky žalobce o tom, že taxametr užíval a tuto skutečnost doložil dokladem z taxametru a že vyúčtovaná cena byla odpovídající. Žalobci totiž nebylo kladeno za vinu neužívání taxametru, ale nevydání výstupu z taxametru cestujícím.

K obdobnému závěru dospěl městský soud ve vztahu k argumentaci žalobce o tom, že audiovizuální záznam není způsobilý důkazní prostředek ke stanovení a měření délky jízdy. I v tomto případě totiž tyto námitky směřovaly k tomu, že doklad o jízdě, který byl do správního spisu založen, pochází ze zaplombovaného taxametru; námitky se dále vztahují k délce uskutečněné jízdy či k platnosti či neplatnosti uvedeného dokladu a k tomu, že se správní orgány s předložením dokladu žalobcem nevypořádaly. Pro naplnění vytýkané skutkové podstaty však bylo dle městského soudu rozhodné to, zda žalobce po uskutečnění jízdy vydal či nevydal doklad o jízdě cestujícím. Tento základní skutkový předpoklad bylo třeba ve věci prokazovat a to, že následně byl doklad žalobcem v průběhu správního řízení předložen, nemá na naplnění skutkové podstaty správního deliktu bezprostřední vliv. Co se týká argumentace o nepřípustnosti užití audiovizuálního záznamu coby důkazního prostředku s tím, že se jednalo o nezákonně získaný důkaz, bylo dle městského soudu pro závěr o důvodnosti žaloby třeba posoudit důvodnost uplatněné námitky tak, jak byla žalobcem koncipována. I kdyby městský soud shledal nepřípustnost vyhotovení a užití daného důkazního prostředku, nemohl by shledat žalobní námitky, které tuto okolnost zmiňují, důvodnými, neboť žalobce tuto okolnost uvádí v souvislostech, které nejsou pro naplnění předmětné skutkové podstaty rozhodné; nepřípustnost užití takového důkazního prostředku namítá žalobce ve vztahu k tomu, že jím nebyly vyvráceny namítané skutečnosti (délka jízdy, zapnutý taxametr), které však městský soud za rozhodné ve věci neshledal. Žalovaný se přitom otázky přípustnosti využití tohoto typu důkazního prostředku ve svém rozhodnutí věnoval.

Pakliže žalobce vznesl námitky ohledně rozporů ve výpovědích svědků, městský soud se s nimi neztotožnil. Z protokolů o výpovědích obou ve správním řízení slyšených svědků vyplývá, že jednoznačně a shodně uvedli, že řidič doklad z taxametru nevydal, a tato tvrzení korespondují s tím, co předtím tito svědci uvedli v „*oznámení o provedené*

pokračování

přepravě. Jako nepodložené a v rozporu s provedenými důkazy se pak jeví tvrzení žalobce, že předání dokladu o zaplacení jízdného mu cestující znemožnili tím, že nevyčkali jeho vytištění a opustili vozidlo.

Městský soud dospěl k závěru, že žalovaný postupoval v souladu s § 3 správního řádu, dle něhož postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Z rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že si dostatečným způsobem obstaral podklady pro své rozhodnutí a uvedl, jakými úvahami se řídil při utváření závěru o skutkovém stavu.

Žalobce též považoval uloženou pokutu za neodůvodněnou a nepřiměřeně vysokou. K tomu městský soud uvedl, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je patrná úvaha žalovaného, z níž při stanovení výše pokuty vycházel. K námitce týkající se nepřiměřenosti výše pokuty městský soud konstatoval, že byla výsledkem správního uvážení, jehož meze byly dány § 35 odst. 3 zákona o silniční dopravě, dle kterého byl správní orgán oprávněn uložit pokutu až do výše 750 000 Kč. V tomto ohledu nelze konstatovat překročení zákonem stanovených mezí správního uvážení ani jeho zneužití, když se žalovaný řídil zákonem stanovenými kritérii, podle nichž se přihlíží k závažnosti, významu a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody (viz § 36 odst. 2 zákona o silniční dopravě). Žalovaný při stanovení výše pokuty v souladu se zákonem hodnotil jednotlivá kritéria a zabýval se jimi. Vzhledem k tomu, že délka správního řízení není zákonným kritériem, ke kterému je žalovaný povinen při ukládání pokuty přihlídnout a které by mohlo ovlivnit výši ukládané pokuty, nelze považovat za pochybení žalovaného, pokud při stanovení výše pokuty délku správního řízení nezohlednil.

Městský soud žalobci částečně přisvědčil, že žalovaný při odůvodnění výše uložené pokuty, resp. jejího snížení blíže nerozvedl (nerozebral) poměr závažnosti jednání, pro které bylo řízení zastaveno, a jednání, pro které bylo řízení nadále vedeno. Jestliže se však žalovaný při odůvodnění výše pokuty podrobně zabýval kritériem „závažnosti“ u jednání – nevydání dokladu o zaplacení jízdného jako výstupu z taxametru, za které byl žalobce sankcionován, dostatečně tak dle názoru městského soudu odůvodnil, proč (z jakých důvodů) ukládá pokutu ve výši 50 000 Kč, resp. proč snížil původně uloženou pokutu o 5000 Kč. Napadené rozhodnutí tak dle názoru městského soudu nelze v dané části považovat za nepřezkoumatelné.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí dle městského soudu vyplývá, že žalovaný při stanovení výše pokuty (potažmo jejího snížení) zohlednil i její výchovný (nápravný) účinek. Uvedl totiž, že aby pokuta tento účinek naplnila, musí se jednat o citelný zásah do majetkové sféry žalobce. S poukazem na to, v jaké části zákonného rozmezí (sazby) byla pokuta uložena (v první patnáctině), uzavřel, že k výraznějšímu snížení nepřistoupil. Uvedeným poukazem žalovaný dle názoru městského soudu konkretizoval citelnost zásahu do majetkové sféry žalobce. Ani v tomto ohledu nelze proto rozhodnutí žalovaného považovat za nepřezkoumatelné.

Městský soud tak uvedl, že uloženou pokutu považuje za přiměřenou a odpovídající kritériím dle § 36 odst. 2 zákona o silniční dopravě. Z tohoto důvodu nevyhověl návrhu žalobce na moderaci uloženého trestu, neboť o upuštění od trestu nebo o jeho snížení v

mezích zákonem dovolených může soud v souladu s § 78 odst. 2 s. ř. s. rozhodnout pouze tehdy, byl-li trest uložen ve zjevně nepřiměřené výši, k čemuž v daném případě nedošlo. Navíc žalobce v řízení před soudem neuváděl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by zjevná nepřiměřenost jemu uložené sankce vyplývala, a nelze ani dovodit, že uložená pokuta by pro žalobce měla mít likvidační charakter; nelze tedy žalovanému vytýkat, že se žalovaný tímto hodnocením nezabýval. Pokud se jedná o odkaz žalobce na praxi správních orgánů v oblasti taxislužby v jiných obcích, jednalo se dle městského soudu o obecné tvrzení žalobce, které nebylo podloženo odkazem na žádné konkrétní řízení. Z tohoto důvodu dané tvrzení nemůže být bráno městským soudem ve vztahu k uvedené námitce v potaz.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel předně namítl, že rozsudek městského soudu je nepřezkoumatelný v tom smyslu, že městský soud vůbec nerozhodl o eventuálním petitu obsaženém v žalobě, aby soud postupem dle § 65 odst. 3 s. ř. s., resp. § 78 odst. 2 s. ř. s. rozhodl o upuštění od trestu uloženého rozhodnutím žalovaného nebo o snížení uloženého trestu v mezích stanovených zákonem. V tomto ohledu stěžovatel v podrobnostech odkázal na rozsudky zdejšího soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 6 As 39/2006 – 45, a ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 8/2013 – 31 (zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Stěžovatel dále uvedl, že v době podání kasační stížnosti od spáchání údajného deliktu uběhlo již více než sedm let. V této souvislosti stěžovatel poukázal na změnu příslušné právní úpravy obsažené v § 21 odst. 3 zákona o silniční dopravě, která již není ve vztahu k povinnosti vydat doklad o zaplacení jízdného tak striktní. I ve správním trestání by se měla uplatnit zásada odvoditelná z čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a na jednání stěžovatele by se mělo užít pozdějšího, pro něj příznivějšího zákona. V souvislosti s tím poukázal stěžovatel také na to, že vždy řádně používal taxametr, což doložil ve správním řízení i dokladem o zaplacení jízdného ze dne 4. 9. 2006. Tento doklad vypovídá o tom, že zákazníky nepoškodil a částka za jízdu byla přiměřená okolnostem. Správní orgány se však tímto dokladem řádně nezabývaly, své závěry neodůvodnily; nadto stěžovatel zpochybňuje, že jízdu s kontrolními pracovníky provedl za okolností, které tyto osoby uváděly, resp. že jízdu s nimi vůbec uskutečnil on sám.

Dále stěžovatel považoval uloženou pokutu za příliš vysokou a její výši za nedostatečně odůvodněnou. Poukázal na to, že dosud u něj nebylo shledáno porušení právních předpisů upravujících výkon taxislužby a že samo projednání věci je pro něj dostatečným trestem, neboť od doby spáchání údajného deliktu neporušil žádný právní předpis. Stěžovatel v této souvislosti opět upozornil na dobu, která proběhla od spáchání údajného deliktu, a na změnu právní úpravy, která s účinností od 1. 5. 2013 jednak

pokračování

„změkčila“ přísnost povinností provozovatele taxislužby ohledně vydání dokladu o jízdě, jednak stanovila nižší horní hranici pokuty pro případ porušení příslušné povinnosti. Výše pokuty nebyla ve smyslu zákona o silniční dopravě řádně odůvodněna s ohledem na zákonná kritéria; mechanismus určení její výše není transparentní ani objektivní. Navíc, když stěžovatel dodal zmíněnou kopii dokladu vytištěnou ze svého taxametru, nelze v jeho jednání spatřovat porušení zákona o silniční dopravě a ani se zabývat otázkou vyměření pokuty. Zároveň by na výši pokuty měla mít vliv i délka správního řízení, která byla v daném případě nepřiměřená, a mělo by být zohledněno, že v jiných obcích České republiky se tak vysoké pokuty ukládají pouze ve výjimečných případech.

Konečně stěžovatel zastával názor, že ve správním řízení využitý audiovizuální záznam nemůže sloužit jako důkaz. Odkazoval přitom na § 12 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a na právo na ochranu osobnosti, které je na ústavní úrovni zaručeno v Listině, potažmo je chráněno i čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Dle stěžovatele zákon, který umožňuje prolomení uvedeného práva a pořizování audiovizuálních záznamů pro účely příslušných řízení, musí být dostatečně jasný a podrobný a jeho výklad by měl být restriktivní. S ohledem na závěry judikatury a právní nauky tyto požadavky nesplňuje § 51 správního řádu, na který se v této otázce odvolávaly správní orgány (jako příklad úpravy, která věc normuje dostatečně, stěžovatel uvedl úpravu obsaženou v trestním řádu).

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí a kromě jiného uvedl, že není dán prostor pro aplikaci čl. 40 odst. 6 Listiny. Tak je tomu s ohledem na změnu relevantní právní úpravy jen u řízení, která dosud nebyla pravomocně skončena, a v těchto řízeních také žalovaný příslušným způsobem postupuje (i po změně právní úpravy delikt spočívající v nesprávném používání taxametru řadí k těm nejzávažnějším). O správním deliktu bylo řádně rozhodnuto dle právní úpravy účinné v době spáchání deliktu; žalovaný ve vztahu k následnému soudnímu přezkumu poukazuje na § 75 odst. 1 s. ř. s., dle něhož při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Žalovaný též upozornil na to, že předložení výstupu z taxametru není způsobilé zpochybnit správními orgány zjištěný skutkový stav, přičemž žalovaný navíc věrohodnost tohoto výstupu zpochybňoval.

Ve vztahu k argumentaci stěžovatele týkající se nedostatečného odůvodnění výše pokuty a její nepřiměřenosti, žalovaný uváděl, že při rozhodování vycházel z kritérií dle § 36 odst. 2 zákona o silniční dopravě, a to z těch, která v dané věci pojmově přicházela v úvahu. Poukazoval na to, že předmětný delikt je svou povahou ohrožovací a znakem jeho skutkové podstaty není vznik škody. Žalovaný taktéž uvedl, v čem spatřuje závažnost jednání spočívajícího v tom, že cestujícímu není vydán doklad o zaplacení jízdného, a v tomto směru žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 9/2008 – 156. Vzhledem k horní hranici pro stanovení výše pokuty u dané skutkové podstaty (750 000 Kč) nepovažoval žalovaný pokutu ve výši 50 000 Kč za nepřiměřenou společenské nebezpečnosti protiprávního jednání stěžovatele. V podobných případech jsou nezřídka ukládány pokuty i ve výši 100 000 Kč. Likvidační charakter pokuty přitom stěžovatel nenamítá.

Žalovaný závěrem dodal, že jednání stěžovatele považoval za prokázané již na základě oznámení o poskytnuté přepravě sepsaných cestujícími bezprostředně po dané přepravě i na základě následně provedených výsledků těchto cestujících. K pořízenému audiovizuálnímu záznamu bylo přihlédnuto pouze pro ilustraci zjištěných skutečností a nebylo třeba z něj při dokazování vycházet. Absence tohoto záznamu by neměla žádný vliv na výsledek provedeného dokazování ani na rozhodnutí žalovaného o uložení sankce.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti poukázal mj. na změnu právní úpravy a v souvislosti s tím zmínil potřebu postupu dle čl. 40 odst. 6 Listiny, dle něhož *„[t]restnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“*. Pátý senát Nejvyššího správního soudu při předběžném posouzení věci zjistil, že se uplatněním uvedené zásady v rámci správního trestání zabýval již druhý senát zdejšího soudu, který v rozsudku ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008 – 77, publikovaném pod č. 1684/2008 Sb. NSS, uvedl, že *„pokud určité jednání budoucí zákonná úprava ‚dekriminalizuje‘, tzn. již nadále ho nepovažuje za společensky škodlivé či nebezpečné, není dán žádný rozumný důvod, aby v dobíhajících řízeních ještě trestáno bylo“*.

S tímto názorem druhého senátu Nejvyššího správního soudu, který zakládal dle názoru pátého senátu neopodstatněnou výjimku ze zásady vyjádřené v § 75 odst. 1 s. ř. s., pátý senát zdejšího soudu nesouhlasil, a věc proto usnesením ze dne 8. 9. 2015, č. j. 5 As 104/2013 – 32, předložil rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, který v usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, rozhodl takto: *„Rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“*

V odůvodnění citovaného usnesení rozšířený senát mj. uvedl, že *„[t]am, kde správní soud posuzuje právní stránku věci, proto musí mít podle rozšířeného senátu stejný právní prostor*

pokračování

či rámec, jaký (by) měl správní orgán. Nelze přece připustit, aby existoval významný rozdíl mezi kognicí správního orgánu v běžícím řízení, soudu přezkoumávajícího jeho výsledek (meritorní rozhodnutí o vině a trestu) a posléze zase správního orgánu, který pokračuje v řízení poté, co mu soud jeho rozhodnutí (z jiných důvodů) zrušil. Je-li soud nadán úplnou kasační pravomocí nejen z hlediska nezákonnosti správního rozhodnutí, vadného řízení, ale i nedostatečnosti skutkových zjištění, je zřejmé, že i hmotněprávní posouzení věci musí odpovídat aktuálnímu právnímu stavu v době jeho rozhodování. Plná jurisdikce se tedy uplatní jak co do jejího obsahu, tak co do času. Na tom nic nemění fakt, že by soud nenabrazoval svým výrokem správní rozhodnutí (s výjimkou modorce), ale na příznivější změnu zákona by reagoval prostým kasačním výrokem bez stopy výtky vůči správnímu orgánu I. a II. stupně, ovšem se závazným právním názorem k aplikaci a interpretaci hmotného práva na správním orgánem správně zjištěný (či soudem doplněný) skutkový stav. Důležité ovšem je, aby soud měl povinnost zkoumat, zda nedošlo ke změně zákona, bez ohledu, jestli to žalobce učiní předmětem svých žalobních námitek“.

Uvedené závěry rozšířený senát učinil právě v posuzované věci a je tudíž třeba je na tuto věc uplatnit, neboť zákonem č. 102/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon č. 102/2013 Sb.“), účinným od 1. 5. 2013, došlo k novelizaci zákona o silniční dopravě v ustanoveních, která se týkají posuzované věci, a to takto:

- Podle znění § 21 odst. 3 zákona o silniční dopravě, účinného do 30. 4. 2013, tedy v době spáchání správního deliktu dne 4. 9. 2006 i v době rozhodování žalovaného dne 13. 3. 2009, „[p]rovozovatel taxislužby je povinen zajistit, aby řidič při výkonu taxislužby používal taxametr uvedený v odstavci 2 a po ukončení jízdy bez vyzvání vydal cestujícímu nepoškozený a čitelný doklad o výši jízdného pořízený jako výstup z tiskárny taxametrů“ (zvýraznění doplněno).
- Podle znění § 21 odst. 3 zákona o silniční dopravě, účinného od 1. 5. 2013, „[d]opravce, který provozuje taxislužbu vozidlem taxislužby, je povinen zajistit, aby při nabízení nebo poskytování přepravy, včetně činností s tím souvisejících: (...); d) vozidlo taxislužby bylo vybaveno 1. měřicí sestavou taxametrů splňující požadavky zvláštního právního předpisu, jejíž součástí je taxametr, měřicí převodník ujeté vzdálenosti, paměťová jednotka a tiskárna (dále jen „taxametr“), 2. knihou taxametrů a 3. záznamy o přepravě podle písmene b) z právě probíhajícího dne nebo záznamem o přepravě z poslední poskytnuté přepravy, pokud v právě probíhajícím dni nebyla vozidlem taxislužby žádná přeprava uskutečněna; e) v taxametru byly nastaveny údaje a hodnoty odpovídající skutečnosti; g) řidič taxislužby řádně obsluhoval taxametr a zajistil zaznamenání skutečného průběhu přepravy; h) řidič taxislužby ihned po ukončení přepravy pořídil jako výstup z tiskárny taxametrů záznam o přepravě; a i) řidič taxislužby cestujícímu vydal doklad o zaplacení jízdného pořízený jako výstup z tiskárny taxametrů, pokud o něj cestující požádá“ (zvýraznění doplněno). Podle § 21d odst. 4 téhož zákona, ve znění účinném od 1. 5. 2013, „[p]ři výkonu práce řidiče taxislužby je řidič vozidla taxislužby, které je vybaveno taxametrem, povinen a) řádně obsluhovat taxametr a zajistit zaznamenání skutečného průběhu přepravy, b) ihned po ukončení přepravy pořídít jako výstup z tiskárny taxametrů záznam o přepravě obsahující předepsané náležitosti a c) vydat cestujícímu doklad o zaplacení jízdného pořízený jako výstup z tiskárny taxametrů obsahující předepsané náležitosti, pokud o doklad cestující požádá“ (zvýraznění doplněno).

- Podle § 35 odst. 3 písm. h) zákona o silniční dopravě, ve znění účinném v době spáchání správního deliktu a až do 31. 5. 2012, „[d]opravní úřad nebo Ministerstvo dopravy při porušení tohoto zákona uloží pokutu až do výše 750 000 Kč dopravci, který poruší ustanovení § 21“.
- Podle § 35 odst. 3 písm. f) zákona o silniční dopravě, ve znění účinném od 1. 6. 2012 do 30. 4. 2013, „[d]opravní úřad nebo Ministerstvo dopravy při porušení tohoto zákona uloží pokutu až do výše 750 000 Kč dopravci, který poruší ustanovení § 21“.
- Podle § 35 odst. 2 písm. t) zákona o silniční dopravě, ve znění účinném od 1. 5. 2013, „[d]opravní úřad nebo Ministerstvo dopravy při porušení tohoto zákona uloží pokutu až do výše 500 000 Kč dopravci, který v rozporu s § 21 odst. 3 písm. i) nezajistí, aby při provozování taxislužby vozidlem taxislužby řidič taxislužby cestujícímu vydal doklad o zaplacení jízdného pořízený jako výstup z tiskárny taxametu“.

Z citované právní úpravy tedy vyplývá, že přijetím zákona č. 102/2013 Sb. jednak došlo ke zúžení skutkové podstaty správního deliktu, z jejíhož naplnění byl stěžovatel uznán vinným a která nyní předepisuje povinnost vydat doklad o zaplacení jízdného jako výstup z tiskárny taxametu pouze tehdy, **pokud o to cestující požádá**, a jednak byla horní hranice pokuty pro případ porušení této povinnosti snížena ze 750 000 Kč na 500 000 Kč.

S ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, kterými je ve věci rozhodující pátý senát vázán (byť s nimi nesouhlasí a naopak se ztotožňuje s odlišným stanoviskem uplatněným v dané věci třemi členy rozšířeného senátu), tedy nelze považovat rozsudek městského soudu za správný, neboť s ohledem na skutečnost, že po právní moci rozhodnutí žalovaného o správním deliktu, ale před rozhodnutím městského soudu o žalobě, nabyla účinnosti změna zákona o silniční dopravě, která je pro stěžovatele z hlediska vymezení vytýkané skutkové podstaty příznivější, měl městský soud k této změně při přezkumu napadeného rozhodnutí přihlédnout a žalobou napadené rozhodnutí zrušit, a to i přesto, že neshledal jakékoli pochybení žalovaného v předmětné věci.

Zákonem č. 102/2013 Sb. totiž došlo k „dekriminalizaci“ jednání stěžovatele v rozsahu, z něhož vycházeli městský soud i žalovaný, tj. že stěžovatel, jakožto řidič a provozovatel taxislužby nevydal cestujícím po ukončení jízdy **bez vyzvání** doklad o výši jízdného pořízený jako výstup z tiskárny taxametu. Vzhledem k tomu, že byla ve výše uvedeném smyslu zúžena skutková podstata vytýkaného správního deliktu, nenaplnňuje stěžovatelovo jednání v rozsahu, z něhož vycházeli městský soud i žalovaný, nadále znaky této skutkové podstaty.

Za této situace je proto namístě v souladu s citovaným usnesením rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, rozsudek městského soudu zrušit. Z uvedených důvodů se tedy Nejvyšší správní soud již dále nezabýval zbylými kasačními námitkami stěžovatele, neboť jejich posouzení je s ohledem na učiněné závěry nyní bezpředmětné.

pokračování

Závěr a náklady řízení

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že v dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného a případně i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně i přesto, že shledal rozhodnutí žalovaného, podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, zákonným, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm budou správní orgány postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku s odkazem na citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v této věci.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Přestože v daném případě nebylo shledáno pochybení žalovaného, měl stěžovatel ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel byl v řízení před městským soudem zastoupen advokátem JUDr. Koljou Kubičkem, jehož nástupcem byla v průběhu řízení o kasační stížnosti rozhodnutím České advokátní komory ze dne 15. 12. 2014, č. j. 02-2330/14, určena advokátka JUDr. Klára Long Slámová, náleží mu tedy náhrada nákladů spojených se zastoupením. Tyto náklady spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby ze dne 15. 4. 2009 [§ 7 bod 5, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2012], a v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 2 x 300 Kč za dva úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 4800 Kč. Za zastoupení v řízení o kasační stížnosti stěžovateli dále náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1 x 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti ze dne 13. 11. 2013 [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2013] a v paušální náhradě hotových výdajů ve výši 1 x 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 3400 Kč. Nejvyšší správní soud tak přiznal stěžovateli náhradu nákladů připadajících na jeho zastoupení ve výši 8200 Kč. Dále stěžovateli náleží náhrada za zaplacené soudní poplatky za podání žaloby ve výši 2000 Kč a za kasační stížnost ve výši 5000 Kč. Celkem tedy přiznal Nejvyšší správní soud stěžovateli na náhradě nákladů řízení částku 15 200 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. ledna 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu